

93208 - (KENDİSİNİ BOŞAYAN) EŞİNİNİN (BAŞKA BİR KADINLA) EVLENMESİNE ENGEL OLMAK İÇİN BEŞERÎ KANUNLARI KENDİ ÇIKARI İÇİN KULLANAN KADIN

Soru

İsviçre’de yaşayan müslüman örtülü bir kadın, kocası kendisini sözlü olarak boşadıktan sonra hemen İsviçre mahkemesine başvurarak kocasından ayrılmak istedi ve nafaka olarak da her ay kocasının aldığı aylığın yarısından fazlasını almaya hak kazandı. Bilindiği gibi bu kadın, herhangi bir işte çalışmamakta ve yanında da 4 yaşındaki kızını barındırmaktadır.İsviçre kanunlarına göre bu (kocasının sözlü boşaması), boşanma (talak) sayılmamaktadır. İsviçre kanunlarına göre boşanma, her iki tarafın (karı ile kocanın) ittifakı ile veya ayrılma tarihinden itibaren iki yıl sonra geçerli olmaktadır. Bir yıldan fazla bir süre geçtikten sonra bu kadın, hak ettiğinden fazlasını almakta ve kendisini boşayan kocasını, başka bir kadınla evlenmesine engel olmak için boşanma anlaşması yapmayı da reddetmektedir.

1. Yaşadığımız ülkenin kanunları ile muhakeme olmak gerekir, gerekçesiyle İsviçre mahkemesine başvurmak ve hüküm vermesi için İslâm’ın hükümlerine başvurmamak, doğru mudur?
2. Bilindiği gibi, kız çocuğunun nafakası babasına âittir. Bir yıldan fazla bir süredir iddeti bitmiş olan boşadığı eşinin nafaka ve kalacağı yeri, (İslâm’a göre) bu kocanın mı temin etmesi gerekir? Nafakanın temin edilmesi ne zaman sona erer?
3. Kocası, kendisini bir yıldan fazla süredir boşamış olduğu halde, onun başka bir kadınla evlenmesine engel olmak için İsviçre kanunlarını kendi çıkarı için kullanan bu kadının hükmü nedir?

Detaylı cevap

Hamd,yalnızca Allah'adır.

Allah Teâlâ'nın şeriatından başka birşeyle muhakeme olmak, asla câiz değildir.

Nitekim AllahTeâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا]
سورة النساء الآية: ٦٥

“Hayır! Rabbine yemînolsun ki (ey Peygamber!)Onlar kendi aralarında çıkan anlaşmazlıklarda (hayattaiken) seni, (vefatından sonra da sünnetini) hakemkılıp sonra da senin verdiği hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan ve ona tam bir teslimiyetle teslimolmadıkça îmân etmiş olmazlar.” (Nisa Sûresi: 65).

İbn-i Kesir -Allah ona rahmet etsin- bu âyeti tefsirederken şöyle demiştir:

“Allah Teâlâ, her işte Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- hakem olmadıkça hiç kimsenin îmân etmeyeceğine dâir mukaddes nefis-ikerimine yemîn etmektedir.Bu sebeple onun verdiği hüküm, haktır,açık ve gizli ona boyun eğmek ve teslim olmak gerekir.Bunun içindirki âyette şöyle buyurmuştur:

... ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا [سورة النساء الآية: ٦٥]

“Yani seni hakemkıldıkları zaman içlerinde sana itaat etsinler. Verdiğinhükümden dolayı içlerinde hiçbir sıkıntı duymasınlarve açık-gizli her hallerinde ona boyun eğip hiçbir direnç vemukavemet göstermeksizin, karşı koymaksızın,tartışma ve çekişme olmaksızın ona tam anlamıyla teslimolsunlar.”

Nitekim Rasûlullah-sallallau aleyhi ve sellem- bir hadiste şöyle buyurmuştur:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ. [مشكاة المصابيح]

“Nefsim elinde olan Allah'ayemîn olsun ki, birinizin hevâ ve arzusu, benim getirdiğim dîne tâbiolmadıkça, îmân etmiş olmazsınız.”

Değerli âlim Muhammed b. Salihel-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

“Bu, Lâ harfi ile yapılan müekked kasem (yemîn)dir. Allah -azze ve celle-‘den kullarınaen has kasemi ise, Rubûbiyeti ile kasem etmesidir ki, o da Allah Teâlâ’nın, elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-için kasem etmesidir.

Allah Teâlâ, aşağıdaki şeyleri yerine getirmeyenkimseden îmânın gideceğine dâir kasem etmiştir:

Birincisi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-‘i hakem kılmak.

حتى يحكموك

“... seni, hakem kılıp sonra da senin verdiğinhükme...”

Her kim, Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahualeyhi ve sellem-‘den başkasının hükmüne başvurursa (muhakeme olmak isterse), o mü‘min değildir. Yadînden çıkararak küfür işleyerek kâfir olmuştur, ya da dîndençıkarmayan ameli küfür işlemiştir.

İkincisi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-‘in verdiği hükmü gönülhoşnutluğu ile kabul etmek, verdiği hükümden dolayıçlerinde hiçbir sıkıntı duymamak, aksine onu kabul etmek ve Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-‘in verdiği hükmü gönülhoşnutluğu ile karşılamak.

Üçüncüsü:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-‘e tam bir anlamıyla teslim olmak.Allah Teâlâ, âyette “teslim”kelimesini bu kelimenin masdarıyla pekiştirmiştir. Yani tamteslimiyetle demektir.

O halde ey müslüman kardeş!

Senden îmânın gitmesinden şiddetlesakınmalısın!”

(Bkz: Muhammed b. Salih el-Useymin'in; Vâsitiyye Akidesi Şerhi;s: 181-182).

Bu bacımıza düşen görev; ki sorudananlaşıldığına göre kendisinde pek çok hayırvardır. Bunun da alâmeti hicâbına bağlıkalmasıdır. Bacımızın, kendisi ile kocasıarasındaki meselede, Allah -azze ve celle-'nin hükmü ile hüküm verecekbirisine başvurması gerekir. Nitekim daha önce kendileri gibibatı ülkelerinde yaşayan müslümanların ne yapmalarıgerektiğini, (4044) nolu sorunun cevabındaaçıklamıştık. Bu sorunun cevabına dönerse,-İnşaallah- orada yeterli cevabı bulacaktır.

Bizler, kocanın tekrar eşine dönmesi için, karı ilekoca arasını düzeltmek ve ikisini birbirineyakınlaştırmak için daha fazla gayret gösterilmesini veçaba harcanmasını tavsiye ederiz. Çünkü bundakızlarının menfaati vardır.

Soruda geçen meselelere gelince, onlara şöyle cevap verebiliriz:

Birincisi:

Talak (boşama); kocanın boşama lafzını telaffuzetmesiyle vuku bulur.Allah Teâlâ'nın indirdiği hükümlerle hükmetmeyenbirisinin hükmüne başvurmayı bir tarafa bırakın, bir dînîhâkimin hükmüne bile gerek yoktur.

İkincisi:

Allah Teâlâ'nın helal kıldığı şey olan kocanın evlenmesine engel olmak için beşerî kanunlara başvurmak,aslâ câiz değildir.Bu, kocanın hakkına tecavüzdür ve onayapılan bir zulümdür. Bu sebeple bu bacımızın AllahTeâlâ'dan korkması gerekir. Bilmelidir ki zulüm, kıyâmet günü sahibiiçin zulmetin sebeplerindendir ve sahibinin başına çok çetinazabı getirir.

Üçüncüsü:

Boşanmış kadına, iddet süresi dolduktan sonra ne nafakaverilir, ne de oturacağı ev temin edilir.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

“Süknâ (oturacağı ev)ve nafaka, ancak kocanın rec’at edebileceği (tekrar dönebileceği)kadını için gerekir.” “el-Muğnî”; c: 7, s:145).

Dördüncüsü:

Kadının, kocası üzerinde nafaka ve süknâ hakkı olmadığı bilirse, İsviçre kanunlarına göre kocasından gönül rızâsı olmadan almış olduğumal, haramdır.

Nitekim AllahTeâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ [سورة النساء الآية: ٢٩]

“Ey îmânedenler! Karşılıklı rızâyaya dayanan ticaret olmasında, mallarınızı aranızda haksız yere (meşrû olmayan yollarla) yemeyin. (Allah’ın haramkıldıklarını işleyerek) birbirinizi öldürmeyin. Şüphesiz Allah size çok merhametlidir.” (NisâSûresi: 29).

Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِرْضُهُ. [رواه مسلم]

“Müslümanın her şeyi; kanı (canı), malı ve ırzı (namusu), müslümana haramdır.” (Müslim).

Buna göre bu kadının,boşanmış olduğu kocasından aldığı malı geri vermesi ve onunla helalleşmesi gerekir.

Beşincisi:

Kızın yetiştirilmesi ve büyütülmesi,güvenilir müslüman olduğu ve evlenmediği sürece yedi yaşınakadar annesinin hakkıdır.

İmam İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

“Karı ile koca birbirinden ayrılır ve ikisinden de birerkek veya deli çocukları olursa, insanlar içerisinde erkek olsun,kız olsun, çocuğu kefâletine almaya, -şartları tamamlandığı takdirde- en çok annesi hak sahibidir. Bu, Yahya el-Ensârî, Zührî, Sevrî, Mâlik, Şâfiî, Ebu Sevr, İshak,

Re'ysahiplerinin (Hanefîlerin)görüşüdür. Bu konuda aykırı görüşte olan birisinibilmiyoruz.”
“el-Muğnî”; c: 8, s: 190).

Altıncısı:

Kızın nafakası, annesinin kefâletinde olsa bile, dînenbabasının üzerinedir.

NitekimÂişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğunagöre, Utbe'nin kızı Hind,
Rasûlullah -sallallau aleyhi vesellem-'e gelerek şöyle demiştir:

يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ رَجُلٌ شَحِيحٌ، وَآئِسٌ يُعْطِينِي مَا يَكْفِينِي وَوَلَدِي إِلَّا مَا أَحَدْتُ مِنْهُ وَهُوَ لَا يَغْلَمُ، ﴿ [رواه البخاري ومسلم]
فَقَالَ: خُذِي مَا يَكْفِيكِ وَوَلَدِكَ بِالْمَعْرُوفِ. ﴿

“Ey Allah'ın elçisi! EbuSüfyan cimri bir adamdır. Bana ve çocuğuma yetecek kadar
nafakavermiyor. Onun haberi yokken (ondan habersiz) onun malından bir şey
(ihtiyacımızkadar nafaka) alsam (helal midir)? diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Dîninemrettiği, sana ve çocuğuna yetecek kadarını alabilirsin.”(Müslim).

Bu hadiste, evlatların nafkasınınbabalarının üzerine farz olduğunu ve nafakanın
“yetecekkadar” olmakla takdir edildiğini göstermektedir. Kadının kendisine ve çocuğuna
yetecek kadarından fazlasını almahakkı yoktur.

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir.